

UNELE ASPECTE MODERNE ALE GLOBALIZĂRII FINANCIARE

Ivan LUCHIAN, conf. univ., dr.,
IIM „IMI-NOVA”

Globalizarea financiară constituie ultima etapă a procesului de internaționalizare financiară și devine unul din cele mai discutate subiecte de către cercetătorii economiști. Ea are multe forme de manifestare și direcții de dezvoltare. Una dintre principalele caracteristici ale globalizării financiare este creșterea rolului sectorului financiar, în legătură cu extinderea domeniului de aplicare și complexitatea relațiilor economice externe. În această lucrare sunt prezentate tendințele moderne ale procesului de globalizare financiară.

Cuvinte cheie: globalizarea financiară, piața valutară internațională, investiție străină directă, piața globală de capital, sistemul bancar internațional, centru financiar global, instituție financiară internațională.

Introducere. Globalizarea financiară poate fi definită ca un proces de interconectare a piețelor de capitaluri la nivel național și internațional [5].

Dezvoltarea globalizării financiare are loc în următoarele forme de bază:

- Majorarea substanțială a volumului mediu al operațiunilor pe piața valutară internațională;
- Transformări globale ale investițiilor străine directe (ISD);
- Extinderea pieței globale de capital;
- Mărirea pieței globale a instrumentelor financiare derivate;
- Dezvoltarea sistemului bancar internațional;
- Apariția și dezvoltarea centrelor financiare internaționale;
- Dezvoltarea activității instituțiilor financiare internaționale.

Aceste tendințe vor fi examinate în continuare desfășurat.

Majorarea substanțială a volumului mediu al operațiunilor pe piața valutară internațională poate fi considerată drept bază pentru desfășurarea globalizării financiare, ceea ce se demonstrează prin Figura 1.

SOME MODERN ASPECTS OF FINANCIAL GLOBALIZATION

Ivan LUCHIAN, Associate Professor, PhD,
IIM „IMI-NOVA”

Nowadays, financial globalization as latest stage of financial internationalization process becomes to be the most discussed subject by economic scientists. It has many forms of manifestation and directions of development. One of the main features of financial globalization is increasing the role of the financial sector, linked with the expansion of the scope and complexity of foreign economic relations. In this work are presented modern trends of financial globalization.

Key words: financial globalization, international currency market, foreign direct investment, international capital market, international banking system, global financial center, international financial institution.

JEL Classification: F5, F6, F65, G15, G21, G24

Introduction. Financial globalization can be defined as a process of interconnection of capital markets at national and international level [5].

Development of financial globalization occurs in the following forms:

- The substantial increase in the average volume of transactions in the international market;
- Transformations of global foreign direct investment (FDI);
- Expanding global capital market;
- Increasing global derivatives market;
- Develop international banking system;
- The emergence and development of international financial centers;
- Development of international financial institutions.

In place, these trends will be examined further.

Substantial increase in the average volume of transactions in the international market can be considered as a basis for conducting financial globalization, which is shown in Figure 1.

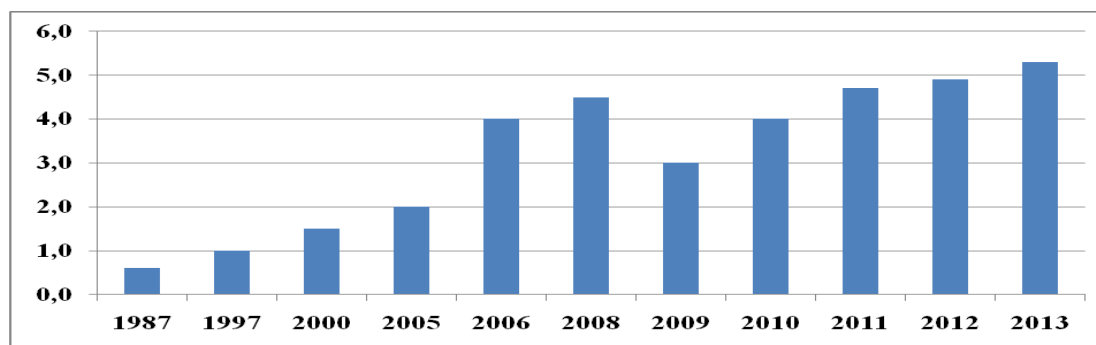

Fig.1. Dinamica volumului mediu al tranzacțiilor pe piața valutară internațională, 1987-2013 (trilioane USD) /

Fig.1. The average daily turnover in global foreign exchange markets dynamic, 1987-2013 (Billions of dollars)

Sursa/ Source: [3], [6], [8].

În anul 1987 acest indicator constituia 600 miliarde USD, la sfârșitul anului 1992 – 1 trilion USD, în 1997 – 1,2 trilioane USD, în 2000 – 1,5 trilioane USD; în 2005-2006 acesta a oscilat între 2 și 4 trilioane USD.

În anul 2008 volumul zilnic al tranzacțiilor valutare a constituit 4,5 trilioane USD, însă din luna aprilie 2009 această sumă s-a redus până la 3 trilioane USD; în anul 2010 el a crescut până la 4 trilioane USD; în 2011 a atins nivelul record de 4,7 trilioane USD. În anul 2012 acest indicator a fost deja de 4,9 trilioane USD, iar în 2013 – 5,3 trilioane USD.

În conformitate cu unele prognoze, volumul zilnic al tranzacțiilor valutare internaționale va ajunge la cifra de 10 trilioane USD în anul 2020.

În anul 2013 cele mai tranzacționate pe piața internațională au fost: Dolarul SUA (USD), Euro (EUR) și Yenul japonez (JPY).

În Tabelul 1 se prezintă topul global al centrelor pe piața Forex.

Londra rămâne pe poziția de top cu 40,9% din volumul global, în creștere față de 36,8% în 2010, urmat de New-York cu 18,9%, în creștere față de 17,9%.

In 1987 this indicator was \$600 billion at the end of 1992 – \$1 trillion in 1997 – \$1.2 trillion in 2000 – \$1.5 trillion; in 2005-2006 it has fluctuated between \$2 trillion and \$4 trillion.

In 2008, the daily volume of foreign exchange transactions amounted to \$4.5 trillion, but in April 2009, this amount was reduced to \$3 trillion; in 2010 it increased to \$4 trillion; in 2011 it reached \$4.7 trillion record. In 2012 this indicator was \$4.9 trillion already, and in 2013 – \$5.3 trillion.

According to some forecasts, the daily volume of foreign exchange transactions will be \$10 trillion in 2020.

In 2013 the international market was U.S. dollar (USD), Euro (EUR) and Japanese Yen (JPY).

Table 1 presents the overall ranking centers on the FX market.

London remains the top position with 40.9% of the overall increase from 36.8% in 2010, followed by New York with 18.9% up from 17.9%.

Tabelul 1/Table 1

Volumul zilnic al tranzacțiilor pe piața Forex/ Daily volume of transactions in the FX market

Țara/ Country	2010		2013	
	Suma/Amount (miliarde/billion USD)	Pondere/Share (%)	Suma/Amount (miliarde /billion USD)	Pondere/Share (%)
Marea Britanie/ Great Britain	1854	36,8	2726	40,9
Statele Unite ale Americii/ United States of America	904	17,9	1263	18,9
Singapore/ Singapore	266	5,3	383	5,7
Japonia/ Japan	312	6,2	374	5,6
Hong Kong/ Hong Kong	238	4,7	275	4,1

Sursa/ Source: [6].

Structura globală a tranzacțiilor cu instrumente pe piața Forex în anul 2013 se prezintă în felul următor [6]:

- Instrument de schimb valutar – 5345 miliarde USD;
- Tranzacții spot – 2046 miliarde USD;
- Contracte forward – 680 miliarde USD;
- Tranzacții swap FX – 2228 miliarde USD;
- Tranzacții valutare swap – 54 miliarde USD;
- Opțiuni și alte produse – 337 miliarde USD.

Transformările globale ale ISD sunt legate de următoarele tendințe [12]:

➤ *Mărirea volumului global al investițiilor străine directe.*

Figura 2 demonstrează dinamica fluxurilor ISD.

După cum se vede din figură, tendința generală este de a forma valori cu orientare generală ascendentă [9], [12].

În perioada anilor 1995-2000 fluxul mondial anual de ISD a atins cifra de 1408,3 miliarde USD, după care a urmat o recesiune până în anul 2003.

Apoi a urmat un alt val, care a marcat o creștere în perioada anilor 2004-2007 până la nivelul maxim de 1833 miliarde USD, după care a urmat o reducere până la 1220 miliarde USD în anul 2009. Următorul val s-a format prin creșterea fluxului ISD în anii

The overall structure of the FX market instruments transactions in 2013 is as follows [6]:

- Foreign exchange instruments – \$5345 billion;
- Spot transactions – \$2046 billion;
- forward contracts – \$680 billion;
- FX swaps – \$2228 billion;
- Currency swap – \$54 billion;
- Options and other products – \$337 billion.

Global changes in FDI are related to the following trends [12]:

➤ *The increase in global FDI.*

Figure 2 shows the dynamics of FDI flows.

As shown in the figure, the general trend is to form waves with general guidance upward [9], [12].

During the period 1995-2000 the annual global flow of FDI reached \$ 1408.3 billion, followed by a recession until 2003.

Then another wave came, which marked an increase during 2004-2007 up to a maximum of \$1,833 billion, followed by a reduction to \$1,220 billion in 2009.

Following wave was formed by increasing the flow

2010-2011, fluxul ISD s-a redus cu 18% de la 1650 miliarde USD în 2011 până la 1350 miliarde USD în anul 2012.

of FDI in 2010-2011. FDI decreased 18% from \$1650 billion in 2011 to \$1,350 billion in 2012.

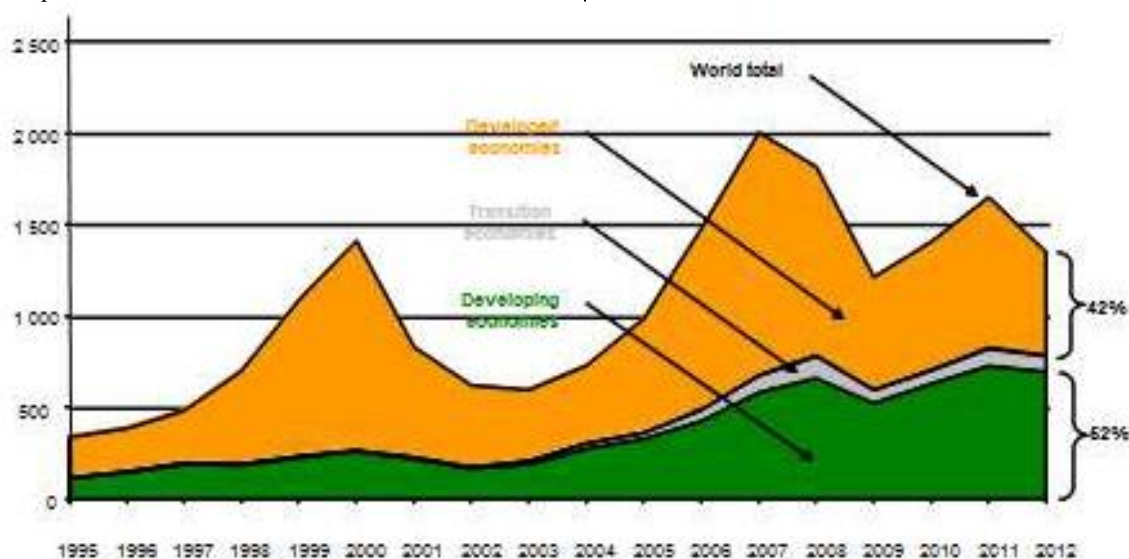

Fig. 2. Fluxurile globale ale ISD în perioada anilor 1995–2012 (mld. USD) / Fig. 2. FDI inflows, global and by group of economies, 1995–2012 (Billions of dollars)

Sursa/ Source: [12].

Fluxul mondial al ISD în anul 2013 este prognozat la nivel de 1461 miliarde USD [4] – la nivelul comparabil cu cel mediu de înainte de criza din anii 2005-2007 fiind posibilă continuarea trendului ascendent cu 1600 miliarde USD în anul 2014 și cu 1800 miliarde USD în anul 2015.

➤ *Creșterea continuă a ponderii țărilor în curs de dezvoltare și a țărilor în tranziție în volumul total al ISD.*

Din anul 2003 a început schimbarea structurii ISD în sensul măririi ponderii țărilor în curs de dezvoltare, pentru a ajunge în anul 2013 cota de 52% [4].

Volumul estimat al ISD în aceste țări în anul 2013 a atins nivelul de 759 miliarde USD, depășind suma ISD din țările dezvoltate cu 183 miliarde USD [4].

➤ *Creșterea bruscă a rolului Uniunii Europene pe piața internațională a investițiilor.*

În anul 2005, din cele 542 miliarde USD de ISD atrase de țările dezvoltate, 422 miliarde USD s-au oprit în UE. Cele mai active în atragerea și exportul de ISD au fost: Anglia, Franța și Olanda.

Țările UE ocupă totodată primele trei locuri în lume la volumul ISD atrase pe cap de locuitor. Acestea sunt: Belgia cu circa 19000 USD, Elveția cu 16000 USD și Olanda cu 15000 USD pe cap de locuitor.

➤ *Schimbarea de amplasare a ISD.*

În ultimele decenii, modificarea structurii ISD a avut loc în direcția reducerii ponderii investițiilor din industria extractivă și creșterea respectivă a ponderii acestora în industria prelucrătoare și cea a serviciilor. Deosebit de repede a crescut ponderea serviciilor.

Astfel, dacă la începutul anilor '70 cota serviciilor în volumul total al ISD constituia mai puțin de un sfert, la începutul secolului XXI aceasta, deja, s-a ridicat până la peste 60%. În anul 2005, cu cele mai înalte ritmuri au crescut investițiile în asemenea domenii ale serviciilor ca:

- finanțele;
- telecomunicațiile;

Global FDI flows in 2013 is forecast at \$1,461 billion [4] – at comparable average before the crisis of 2005-2007, being possible to continue uptrend with \$1,600 billion in 2014 and \$1,800 billion in 2015.

➤ *The continuous growth of the share of developing countries and countries in transition in the total FDI.*

Since 2003 began changing the structure of FDI in the sense of increasing the share of developing countries to reach 2013 rating of 52% [4].

Estimated volume of FDI in these countries in 2013 reached \$759 billion, exceed the amount from developed countries with \$183 billion [4].

➤ *The sharp increase in the EU's role on the international investment market.*

In 2005, of the \$542 billion of FDI attracted by the developed countries, \$ 422 billion in the EU stopped. Most active in attracting FDI and exports were: England, France and Holland.

EU countries also occupy the first three places in the world attracted FDI per capita. These are: Belgium by about \$19,000, Switzerland with \$16,000 and Netherlands with \$15,000 per capita.

➤ *Changing the location of FDI.*

In recent decades, changing the structure of FDI has occurred in reducing weight and increasing investments in the extractive industry that their share in manufacturing and services. The share of services increased very soon.

Thus, if, in the early 70s, the share of services in total FDI amounted to less than a quarter already in the XXI century, it amounted to over 60%. In 2005, with the highest rates increased investments in such service sectors as:

- finance;
- telecommunications;

c) tranzacțiile cu valori imobiliare.

O altă formă de manifestare a globalizării financiare este legată de *extinderea pieței globale de capital*.

Valoarea globală a activelor financiare în anul 2012 a constituit 225 trilioane USD. În perioada anilor 1990-2007 aceasta a avut un ritm anual mediu de creștere de 7,9 la sută, iar în perioada de după criză – doar de 1,9% (Figura 3).

c) trade in real estate.

Another manifestation of financial globalization is linked to *global capital market expansion*.

The overall value of financial assets in 2012 amounted to \$225 trillion. During the period 1990-2007 had an average annual growth rate of 7.9 percent, and during the crisis – only 1.9% (Figure 3).

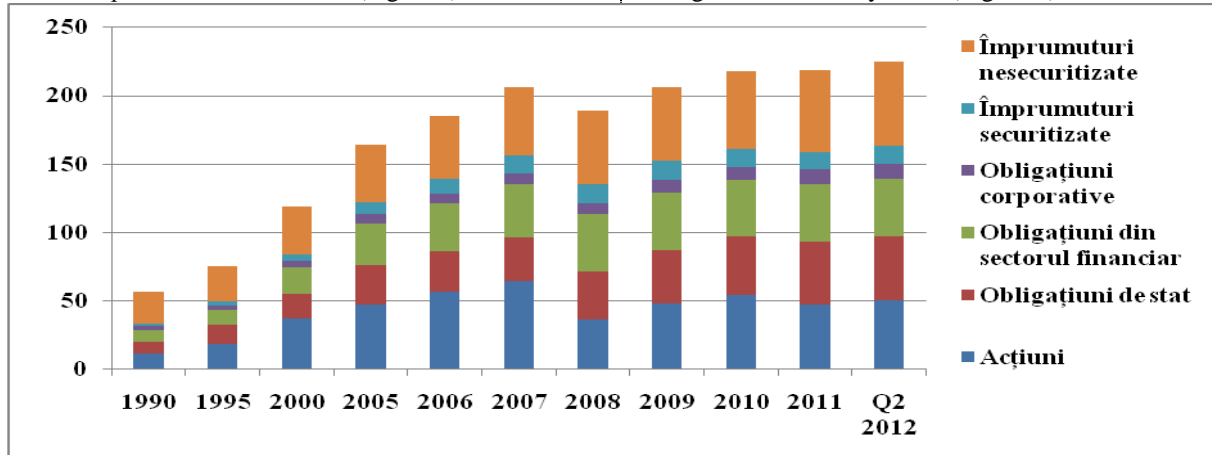

Fig.3. Dinamica modificărilor structurale pe piața globală de capital /
Fig. 3. Structural movements of Global Capital Market (Trillions of dollars)

Sursa/ Source: [7].

Cel mai important segment al pieței globale de capital cu un volum de 62 de trilioane USD rămân împrumuturile nesecurizate (27,6 la sută), urmat de piața globală de acțiuni de 50 de trilioane USD (22,2 la sută), piața globală a obligațiunilor de stat cu 47 de trilioane USD (20,9 la sută) și piața globală a obligațiunilor corporative – 42 de trilioane USD (18,7 la sută) [7].

Globalizarea financiară este legată de *creșterea pieței globale a instrumentelor financiare derivate*. Această piață este estimată la valoarea de 1200 trilioane USD, dar prezintă totodată cel mai mare risc pentru sănătatea financiară mondială. Ea este complexă, este nereglementată și ar trebui să prezinte interes pentru liderii mondiali, deoarece valoarea totală a acestor instrumente este de 20 de ori mai mare ca cea a economiei mondiale. Dar comercianții se pronunță pentru continuarea activității chiar în condițiile asumării riscului enorm, însă autoritățile de reglementare nu sunt în stare să limiteze acest risc, deoarece adesea le lipsește puterea sau cunoștințele necesare pentru a face acest lucru.

Globalizarea financiară este de neconceput fără *dezvoltarea sistemului bancar internațional*. În anul 2013 valoarea totală a activelor celor mai mari 50 de bănci a atins nivelul de 69,6 trilioane USD, fiind în creștere cu 5,5% față de anul 2012. Șapte bănci chineze au deținut 17% din suma totală, formând cel mai mare grup național. Contribuțiile băncilor din SUA au constituit – 14%, a celor din Marea Britanie – 13% și a celor din Franța – 12%.

De asemenea este remarcabilă *mărirea numărului centrelor financiare offshore*.

În conformitate cu datele Organizației pentru Colaborarea și Dezvoltarea Economică, care în anul 2013 a întocmit lista acestor jurisdicții formată din 74 de țări (teritorii).

În conformitate cu unele estimări, în anul 2013 volumul mijloacelor bănești plasate în zonele offshore a constituit 18,5 trilioane [13].

Acestea mai sunt folosite, de asemenea, pentru astfel de

The most important segment of the global capital market with a volume of \$62 trillion remain securitized loans (27.6 percent), followed by global market share of \$50 trillion (22.2 percent), the global market bonds with \$47 trillion (20.9 percent) and global corporate bond market – \$42 trillion (18.7 share) [7].

Financial globalization is linked to increasing global market derivatives.

This market is estimated to amount to \$1,200 billion. But the greatest risk to the global financial health.

It is complex, is unregulated and should be of interest to world leaders as the total value of these instruments is 20 times the world economy. But traders decide to continue the activity even under enormous risk taking, but regulators are not able to limit this risk because they often lack the power or knowledge to do so.

Financial globalization is inconceivable without the *development of the international banking system*. In 2013 the total assets of the 50 largest banks reached \$69.6 billion, increasing by 5.5% compared to 2012. Seven Chinese banks owned 17% of the total, forming the largest national group. Contributions amounted to U.S. banks – 14% of those in the UK – 13% and those in France – 12%.

It is also *remarkable increase in the number of offshore financial centers*.

According to data from the Organization for Economic Cooperation and Development in 2013 perfected the list of those jurisdictions consists of 74 countries (territories).

According to some estimates, in 2013, the amount of funds placed offshore was \$ 18.5 trillion [13].

Also, they are used mostly for financial engineering such as paying VAT or making imports fictitious. Recent

inginerii financiare cum ar fi neplata TVA sau efectuarea de importuri fictive etc. Aprecierile recente demonstrează că, din cauza crizei, 70% din tranzacțiile pe plan mondial se fac prin intermediul sistemului *offshore* [11].

În contextul abordat, este remarcabilă *crearea și dezvoltarea centrelor financiare globale*.

Un *centru financiar global* este un oraș cu un număr mare de bănci importante pe plan internațional, întreprinderi și burse de valori. Un centru financiar internațional este un termen non-specific, folosit, de regulă, pentru a descrie un participant important în tranzacționare pe piața financiară internațională. Un centru financiar global are, de obicei, cel puțin bursă de valori internațională [2].

La momentul de față topul centrele financiare globale este format din următoarele orașe: Londra, New-York City, Tokyo, Hong Kong, Frankfurt, Singapore, Chicago, Shanghai, Sydney, Toronto [2].

Acest proces este susținut de consolidarea unor segmente ale pieței financiare internaționale. Un exemplu evident este crearea grupurilor bursiere NASDAQ OMX, NYSE Euronext, CEE Stock Exchange Group și London Stock Exchange Group. Dar cel mai remarcabil este NASDAQ OMX Group, Inc., care este, de fapt, cea mai mare bursă de valori din lume, ce oferă servicii de comerț cu diverse active financiare ale 3700 de companii listate pe șase continente. Soluțiile tehnologice ale NASDAQ OMX sunt la peste 70 de burse de valori, organizații de clearing și depozitare centrale de valori mobiliare în peste 50 de țări [10].

Globalizarea financiară, într-o anumită măsură, este determinată de *activitatea instituțiilor financiare internaționale*. De exemplu, astăzi se discută pe larg activitatea Fondului Monetar Internațional și posibilitatea reorganizării lui în Banca Centrală Mondială. De asemenea, are loc creșterea rolului Grupului Băncii Mondiale, Băncii pentru Reglementări Internaționale, Asociației Internaționale a Pieței Valorilor Mobiliare, Federației Mondiale a Burselor de Valori, Asociației Internaționale a Supraveghetorilor în Asigurări ș.a.

assessments estimated that the crisis, 70% of global transactions are made through offshore system [11].

In the context approach is remarkable creation and development of global financial centers.

A global financial center is a city with a large number of major international banks, companies, and stock exchanges. An international financial center is a non-specific term typically used to describe a major participant in the international financial market trading. A global financial center usually has at least international stock exchange [2].

At present the top global financial centers consists of the following cities: London, New York City, Tokyo, Hong Kong, Frankfurt, Singapore, Chicago, Shanghai, Sydney, Toronto [2].

This process is supported by the strengthening of the international financial market segments. An obvious example is creating NASDAQ OMX stock exchange group, NYSE Euronext, CEE Stock Exchange Group and London Stock Exchange Group. But most remarkable is NASDAQ OMX Group, Inc., Which is actually the largest stock exchange in the world, offering different trade financial assets of 3,700 companies listed on six continents. NASDAQ OMX technological solutions are more than 70 stock exchanges, clearing organizations and central storage paints securities in over 50 countries [10].

Financial globalization, to some extent, is determined by the activity of international financial institutions. For example, today discusses the work of the IMF and World Bank's reorganization possibility. Also, there is the increasing role of the World Bank Group, Bank for International Settlements, the International Securities Market Association, World Federation of Exchanges, The International Association of Insurance Supervisors etc.

Referințe bibliografice / References

1. CUNNINGHAM, A. World's Biggest Banks 2013. 2013, 1 october [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: <http://www.gfmag.com/magazine/october-2013-1/worlds-biggest-banks-2013>
2. Financial center [accesat 31 iulie 2014]. Disponibil: http://en.wikipedia.org/wiki/Financial_centre
3. Foreign exchange market [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: http://en.wikipedia.org/wiki/Foreign_exchange_market
4. Global FDI rose by 11%; developed economies are trapped in a historically low share. In: Global investment trends monitor. 2014, no. 15, 28 january [accesat 14 iulie 2014]. Disponibil: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/webdiaeia2014d1_en.pdf
5. Globalizarea financiară [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: http://www.academia.edu/6282347/Globalizarea_financiara
6. Global FX volume reaches \$5.3 trillion a day in 2013 – BIS. 2013, 5 september [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: <http://www.reuters.com/article/2013/09/05/bis-survey-volumes-idUSL6N0GZ34R20130905>
7. LUND, S., DARUVALA, T. et al. Financial globalization: Retreat or reset? [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: http://www.mckinsey.com/insights/global_capital_markets/financial_globalization
8. MACKENZIE SMITH, R. FX now a \$5.3 trillion per day market, says BIS [accesat 15 iunie 2014]. Disponibil: <http://www.risk.net/risk-magazine/news/2293080/fx-now-a-usd53-trillion-per-day-market-says-bis>
9. MUNTEANU, C., VÎLSAN, C. *Investiții Internaționale: introducere în studiul investițiilor străine directe*. București: Ed. Oscar Print, 1995. 235 p. ISBN 973971854X.
10. NASDAQ OMX [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: <http://www.nasdaqomx.com/>
11. Paradis fiscal [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: http://ro.wikipedia.org/wiki/Paradis_fiscal
12. ZHAN, J. Global Value Chains: Investment and Trade for Development: world investment report 2013. Geneva, 2013, 26 june [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: http://unctad.org/Sections/dite_dir/docs/diae_stat_2013-06-26_en.pdf
13. Глобальное неравенство в доходах продолжает расти. 2014, 20 января [accesat 21 iulie 2014]. Disponibil: <http://www.vestifinance.ru/articles/38184>

Recomandat spre publicare: 06.05.2014